

Ředitel VZP: České zdravotnictví je stabilní, bez změn se ale určitě neobejdeme

16.9.2024 - | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Nářek nad nedostatkem finančních zdrojů ve zdravotnictví v poslední době zdá se opět sílí. Jak tu debatu vnímáte vy?

Nevím, zda bych hovořil přímo o nářku, je ale fakt, že zdravotnictví a jeho financování je opět velmi silné téma. Ta debata podle mne začala intenzivně doutnat už vloni na konci roku, kdy se svými požadavky na zvýšení platů přišli nejprve mladí lékaři. Při těch jednáních se pak otevřely otázky dlouhodobé stability, koncepční témata, která se do té doby řešila spíš v odborných kruzích. A s nimi samozřejmě i související finance.

Čeká nás tedy opravdu nějaký náraz do zdi, omezování hrazené péče?

Byl bych špatný ředitel pojišťovny, kdybych si takovou možnost vůbec připustil. Nic takového se stát nesmí. Náraz do zdi by nás asi za pár let čekal, pokud bychom s problémy, o nichž víme, nic nedělali. To se naštěstí neděje. Před schválením je balík komplexních legislativních úprav z dílny ministerstva zdravotnictví. Ty pojišťovnám dají nové kompetence ale také zodpovědnost, a to je z mého pohledu jediné správně.

Můžete být konkrétní?

Pomůže nám to třeba v nasměrování lékařů do konkrétních regionů díky zapojení pojišťoven do financování postgraduálního vzdělávání. Budeme mít možnost běžně hradit přeshraniční péči, což by nám pomohlo s dostupností lékařů v periferních oblastech republiky, kde dnes zkrátka doktoři chybí. Jsou tam významné změny v možnostech další podpory prevence apod.

Pokud ale zůstaneme ještě u financí. Není tajemství, že některé menší pojišťovny se dostávají do problémů, nehrozí tedy skutečně nějaký kolaps?

Musíme se na to podávat v širších souvislostech. V posledních letech přitékaly do systému každoročně desítky miliard korun navíc. Za pět let ten celkový balík peněz narostl o 60 %. Samozřejmě bylo to kvůli covidu, kdy opravdu nebyl čas na to šetřit ve zdravotnictví. Na druhou stranu, a vidím to i na našem hospodaření, pojišťovny se potýkají s tím, že výdaje na zdravotnictví letos opravdu rostou rychleji než příjmy. My už jsme letošní rok také plánovali s pětimiliardovým záporným saldem. Díky tomu, že jsme si dokázali v předchozích letech vytvořit rezervy, to je pro nás věc poměrně snadno řešitelná. Pro některé menší pojišťovny, které hospodaří se záporným výsledkem třeba už více let, to pak skutečně může být problém.

Chápu, že VZP tou situací nijak ohrožena není. Co ale do budoucna, když rezervy jednou dojdou?

Pro příští rok už plánujeme vyrovnané hospodaření. Pro VZP je bezesporu výhodou její velikost a stabilita. Takže jsem si jist, že bychom zvládli zajistit například i mimořádné výdaje v nějaké kritické situaci. Nám se daří velmi dobře hospodařit například s výdaji na samotný provoz VZP. Tam vytváříme rezervy, které se mohou použít na zdravotní péči našich klientů.

Takže teď vyčkávejte, jestli a jak poroste v příštích letech ekonomika?

To by byla cesta do pekel. Pojišťovna musí umět reagovat na změny, směřovat výdaje tam, kde jsou potřeba, tlumit je v oblastech, kde jsou nadbytečné. Vidíme, jak se díky pokroku v medicíně daří krátit pobyt na lůžku, někde si vystačíme dokonce s jednodenní péčí a pacient odchází domů. Vidíme, jak populace stárne a porodnost klesá, jaký to má vliv na potřebnou strukturu lůžek. Na trh přicházejí stále nákladnější léky, tam hovořím hlavně o genových přípravcích, kde léčba jednoho pacienta vyjde na desítky milionů korun atd. To jsou neoddiskutovatelné změny, s nimiž musíme pracovat.

Narážíte mj. na avizovanou restrukturalizaci lůžkové sítě, kterou jste chtěli promítnout do nových smluv s nemocnicemi. Jak se vám v tomto ohledu vlastně jednání daří?

Debaty jsou to na řadě míst složité, to nebudu popírat. Někde je dohoda na stole rychle, to tedy zejména v případě nemocnic, kde management uvažuje racionálně, věcně. Jinde narážíme na odpor či obavy z toho či onoho. Jednání ale stále probíhají, podrobněji se tedy teď vyjadřovat nebudu, výsledky zveřejníme na konci roku.

Kdybyste měl jmenovat tři pozitiva a tři negativa současné situace ve zdravotnictví, co byste vybral?

Začneme těmi dobrými zprávami, tedy ta pozitiva. Za to hlavní rozhodně považuji fakt, že Češi mají velmi dobrou dostupnost k té nejmodernější péči, která dnes ve světě je. Pokud se podíváme například na centrové léky na nejtěžší onkologická onemocnění, jsme šestí v Evropě. To je věc, o které se nám před dvaceti lety ani nesnilo. Zadruhé bych chtěl pochválit naše klienty. Nedávná analýza ukázala, že skutečně mění přístup ke svému zdraví. Například na screeningová vyšetření, která mají odhalit dostatečně včas rakovinu, letos přijde o 17 % našich klientů víc než vloni. Je jasné, že je to nový trend, že se lidé chovají zodpovědněji. A v neposlední řadě chci pochválit práci ministerstva, které se pustilo do řady komplexních změn. Ty systému z mého pohledu mohou jedinečně prospět.

A jaká jsou negativa?

Tam si nemohu odpustit již zmíněnou rezistenci některých poskytovatelů, resp. nemocnic ke změnám. To, jakým způsobem odmítají přijmout vývoj v oblasti medicíny nebo demografie. Lpění na starých pořádcích. Smutné je, že nejvíc trápí na tom nebude pojišťovna, ale pacient. Dalším negativem současné situace vnímám demografický vývoj v segmentu primární péče. Hlavně mezi pediatrii nám populace skutečně stárne, doktoři odcházejí na zaslouženou penzi a často mnoho let přesluhují. VZP se snaží problém řešit, na řadě míst republiky lákáme nové lékaře k otevření ordinace štědrými finančními bonusy. Nové pediatrii ale nevyčarujeme. Potřebujeme, aby se v systému začala co nejrychleji projevovat opatření, která už ministerstvo zdravotnictví aplikovalo hlavně v oblasti vzdělávání. A do třetice dodávám – nízká centralizace vysoce specializovaných oborů. Z mého pohledu opět na úkor pacienta. U závažných onemocnění by mělo platit, že dostanete špičkovou péči i za cenu toho, že takto specializovaných pracovišť nebude v republice 50, ale třeba jen dvacet. Budete muset sice o kus dál cestovat, ale měli byste mít jako pacient stoprocentní jistotu, že dostanete tu nejlepší možnou péči, kterou můžete. Tak to dnes díky roztržštěnosti péče bohužel není.

Z toho, co říkáte, vyplývá, že už jste se rozhodl ucházet se o další mandát ředitele VZP?

Ano, rád bych dokončil některé strategické cíle, které VZP v posledních letech zahájila. Hlavně v oblasti transformace akutní lůžkové péče, jak jsme o tom právě hovořili. Chtěl bych ale také

dotáhnout změny v oblasti IT, pomoci VZP v přechodu na moderní digitální a datově orientovanou společnost, která už nebude dále závislá na externím dodavateli. Což je věc, která nás v posledních letech velmi zaměstnávala podobně jako řadu dalších institucí, které uvízly v technologickém řešení jednoho dodavatele. Nicméně volba nového ředitele je plně v rukou správní rady a záleží tedy jen na jejím rozhodnutí, které bez výhrady přijmu.

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/reditel-vzp-ceske-zdravotnictvi-je-stabilni-bez-zmen-se-ale-urcite-neobejdeme>